Štev. 30. V Ljubljani, 24. julija 1908. XLVIII. leto.

UČITELJSKI TOVARIŠ

Gl[illegible] avstrijskega jugoslovanskega učiteljstva

Vse spise, v oceno poslane knjige itd. je pošiljati samo na naslov:
Uredništvo Učiteljskeg[illegible] v Idriji.
Rokopisov ne vračam
Vse pošiljatve je pošiljati f[illegible]

Učiteljski Tovariš izhaja vsak petek popoldne. Ako je ta dan praznik, izide list dan pozneje.
Vse leto velja . . . . 8 K
pol leta . . . . . 4 „
četrt leta . . . . . 2 „
posamezne številke po 10 h.

Za **oznanila** je plačati od enostolpne petit-vrste,
če se tiska enkrat . . 14 h
„ „ „ dvakrat . . 12 „
„ „ „ trikrat . . 10 „
za nadaljna uvrščenja od petit-vrste po 8 h.
Oznanila sprejema Učiteljska tiskarna (telefon št. 118).

[illegible] reklamne notice, pojasnila, poslana, razpise služb je plačati po **20 h** za petit-vrsto.
Priloge poleg poštnine **6 K.**

Naročnino, reklamacije, to je vse administrativne stvari je pošiljati samo na naslov:
Upravništvo Učiteljskega Tovariša v Ljubljani, Gradišče št. 2.
Poštna hranilnica št. 53.160.
Reklamacije so proste poštnine.

Izletnikom v Prago!

V sporazumu s hrvaškimi in srbskimi izletniki, ki se udeleže slovanskega učiteljskega kongresa v Pragi, smo izpremenili prvotni načrt izleta in ga definitivno določili tako, da se peljemo Slovenci s posebnim vlakom Hrvatov in Srbov.

Vzpored:

Odhod iz Ljubljane (južni kolodvor) dne 8. avgusta ob 3. uri 13 min. popoldne.

Na Zidanem mostu se pridružimo posebnemu vlaku, ki se odpelje od tam ob 5. uri 20 min.

Na Dunaj pridemo ob 6. uri zjutraj, kjer ostanemo do opoldne. Ob prihodu nas pričakujejo dunajska slovanska društva. Ogledovanje mesta.

Prihod v Prago v nedeljo, dne 9. avgusta, ob 8. uri 20 min. zvečer. Slovesen sprejem. Odkazovanje stanovanj. Pozdravni večer na Žofinu.

Bivanje v Pragi nikomejeno, ker velja vožni listek 30 dni.

Za bivanje v Pragi velja vzpored, ki je priobčen v 21. štev. „Učit. Tov."

Pot nazaj ni skupen. Prekiniti se more na Dunaju in na progi Praga-Dunaj in Dunaj-Zagreb (oziroma Ljubljana), skupno trikrat.

Kdor hoče iz Prage potovati kam dalje, lahko napravi v 30 dneh izlet kamorkoli.

Stanovanje je v Pragi šest dni brezplačno in vstopnina v razstavo znižana, kar znači najmanj prihranka 20 K poleg drugih ugodnosti.

Cene posebnega vlaka tja in nazaj so:

III. razred:	II. razred:
38 K 50 h.	**58 K 80 h.**

Denar za vožnjo je poslati podpisanemu **najpozneje in prav gotovo do 2. avgusta.**

Legitimacije in vzporede razpošljem te dni.

Doslej se je priglasilo 32 udeležencev.

L. Jelenc.

Zveza slovanskega učiteljstva v Avstriji.

Naša „Zaveza" je dobila iz Prage to-le obvestilo:

Zaveza avstr. jugoslovanskih učit. društev v Ljubljani.

C. kr. ministrstvo za notranje zadeve je vzelo na znanje z odlokom z dne 15. maja 1908, št. 15.342, pravila „Zveze slovanskega učitejstva v Avstriji"; s tem je izpolnjena davna želja vsega učiteljstva.

Priobčujemo načrt pravil „Zveze", ki jih je sestavil pripravljalni odbor, in prosimo Vašo organizacijo, da bi sklenila pristopiti ti „Zvezi". Ustanovni občni zbor se vrši dne 12. avgusta 1908 ob pol 2. pop. v veliki dvorani na Žofinu v Pragi ob priliki shoda slovanskega učiteljstva s sledečim programom:

1. Otvoritev shoda po sklicatelju tov. Ad. Schusterju, ravnatelju v Bojanovu;
2. Čitanje in sprejetje pravil;
3. O namenu in ciljih „Zveze",
a) med učiteljstvom, ref. tov. B. Skála, učitelj v Vysočanih v Pragi;
b) med narodom, ref. tov. Mat. Hajny, ravnatelj v Březovi na Moravskem;
4. Volitev predsednika, dveh podpredsednikov, tajnika, blagajnika in šestih odbornikov;
5. Določitev kraja prihodnje glavne skupščine;
6. Slučajnosti.

Obenem prosimo, da blagovolite najkasneje do 31. julija 1908 javiti tov. B. Skáli, ako pristopite k tej „Zvezi", da izvolite za ustanovni občni zbor osem delegatov in obenem določite, kdo naj se izvoli iz vaše narodnosti v „Zvezni" odbor.

S kolegialnim pozdravom za pripravljalni odbor:

Ad. Schuster. Bohdan Skála.

Pravila „Zveze slovanskega učiteljstva v Avstriji".

§ 1. Namen:

Namen „Zveze slovanskega učiteljstva v Avstriji" je:

a) delovati v prid razvoju vzajemnosti slovanskega učiteljstva;

b) pospeševati slovansko šolstvo sploh;

c) gojiti in vdrževati stike s prekomejnim učiteljstvom.

§ 2. Sredstva:

a) predavanja, poučni kurzi;

b) poročilo o stanju šole in učiteljev;

c) izdajanja časopisov in razprav;

d) prirejanje razstav učil in spisov;

e) prirejanje shodov slovanskega učiteljstva;

f) podpore posamnikom in društvom;

g) druženje z inozemskimi učiteljskimi organizacijami.

§ 3. Člani.

Člani „Zveze" so društva.

§ 4. Član „Zveze" more biti vsaka zveza učiteljstva, ki druži v sebi učiteljstvo ene ali več avstrijskih kronovin.

§ 5. Zveza postane članom, ako se priglasi in jo sprejme izvoljeni odbor.

§ 6. O dolžnostih članov.

1. Vsaka zveza plača za tekoče potrebe prispevek, ki ga določijo delegati.

2. Vsaka zveza mora pošiljati delegate na zborovanja.

§ 7. Pravice članov:

a) vsak član „Zveze" pošilja delegate na glavne skupščine, kjer imajo pravico glasovati, govoriti in voliti;

b) pošiljati pismene nasvete sestankom delegatov;

c) vsak član ima pravico, da se poslužuje svojega materinskega jezika, tudi se izdajajo publikacije v jezikih, ki jih govore delegati. Publikacije „Zveze" se izdajajo v toliko jezikih, kolikor narodnosti je zastopano v „Zvezi".

§ 8. Glavna skupščina.

Redna glavna skupščina se vrši vsako drugo leto, izredno pa skliče odbor.

Vsaka „Zveza" pošlje na skupščino osem delegatov; vendar ima tudi manje število priglašenih delegatov pravico zastopati dotično „Zvezo".

Zborovanja delegatov se vrše v avstrijskih mestih, kakor sklene večina.

Ta zborovanja

a) sestavljajo in sprejmejo načrt in dnevni red zborovanj, proučujejo sredstva v uresničenje namenov „Zveze";

b) volijo za dobo dveh let predsednika in tajnika iste narodnosti, dva podpredsednika in blagajnika;

c) dalje volijo šest odbornikov vseh narodnosti;

d) razpravljajo o prizivih izključenih članov;

e) razsojajo prepire in nesoglasja.

Sprejeti predlogi so obvezni za vse člane, ako so sprejeti z navadno večino delegatov.

Volitve se vrše po listkih.

§ 9. Prispevki.

Društvene dohodke tvorijo prispevki članov, darovi in dohodki publikacij.

§ 10. „Zvezni" odbor.

1. Odbor sestoji iz predsednika, dveh namestnikov, tajnika, blagajnika in šestih odbornikov.

2. Odbor se shaja vsaj enkrat na leto v mestu, ki ga določi vsaka prejšnja glavna skupščina.

3. Odbor se poslužuje vseh sredstev v dosego „Zvezinega" namena: a) sestavlja dnevni red glavnih skupščin; b) proučava nasvete poedinih članov; c) opravlja vse posle, ki se tičejo „Zveze"; d) izdaja razne publikacije, poročila o delovanju „Zveze" in razprave v onem jeziku, ki se je v njem razpravljalo; e) sprejema in izključuje člane.

Da so odborove seje sklepčne, mora biti navzočih najmanj šest odbornikov, predlogi se sprejemajo z večino glasov. Ako je za in proti enako število glasov, predlog propade.

Na glavne skupščine se vabijo tudi zastopniki translitvanskega učiteljstva, ki imajo posvetovalen glas.

§ 11. Odborniki:

a) predsednik zastopa „Zvezo"; v njegovem jeziku se pišejo pozivi in odloki;

b) namestnika zastopata predsednika;

c) tajnik pomaga predsedniku v poslu, sestavlja zapisnike, podpisuje s predsednikom vse dopise in poroča o stanju in delovanju „Zveze";

d) blagajnik sprejema in izdaja denar na pismeno naročilo predsednika in tajnika po sklepu odbora.

§ 12. Sedež in pečat „Zveze".

„Zveza" ima svoj sedež v kraljevem glavnem mestu Pragi, a pečat, ki ga hrani predsednik, slove: Svaz slovanského učitelstva v Rakousku — Savez slovanskog učiteljstva u Austriji — Związek słowiańskiego nauczycielstwa w Przedlitawii — Союз учительства словинского в краях австрийских передлитавских — Zveza slovanskega učiteljstva v Avstriji. — Савез словенског учительства у Аустрији.

§ 13. Prepiri v društvenih zadevah.

Prepiri se obravnavajo ali pred odborom ali pa na glavni skupščini; proti odloku zadnje ni vzklica, in se mu morajo pokorovati vsi člani.

Narodnostni prepiri ne smejo nastati, ker so si vse narodnosti enakopravne, in predlogi se obravnavajo v onem redu, kakor so prišli.

§ 14. Član „Zveze" prestane biti:

1. ki svoj izstop javi pismeno na podlagi sklepa svoje lastne glavne skupščine;

2. kdor ne plača vkljub opominu dveletnega prispevka;

3. ki ga odbor po trikratnem opominu izključi zaradi „Zvezi" škodljivega delovanja; temu je dovoljen priziv na glavno skupščino.

§ 15. Razdružitev „Zveze".

„Zveza" se razdruži, ako to na glavni skupščini sklene dvetretjinska večina, ako so prisotne tričetrtine pooblaščenih delegatov; v tem slučaju pripade društveni imetek društvom, ki so bila ob razidu v „Zvezi", a razdeli se primerno z ozirom na število članov.

Štedljivost deželnega odbora in učiteljstvo.

(S Štajerskega.)

Pri uradni konferenci nekega okraja je predsednik opozoril učiteljstvo s posebnim poudarkom na neki odlok c. kr. dež. šol. sveta, ki ga je menda moral izdati na pritisk deželnega odbora. Ta za učiteljstvo usodepolni odlok se je menda omenjal pri vseh uradnih konferencah na Štajerskem ter se tiče dopusta, ki ga prejema učiteljstvo za slučaj bolezni. Upam, da se bo še kdo drugi oglasil o tem odloku, ki kaže vso modrost naših deželnih očetov; za danes le par besedi o njem.

Naši deželni očetje so jako skrbni in štedljivi gospodarji. Štedljivost je lepa lastnost vsakega gospodarja in torej jo moramo priznati tudi našemu deželnemu odboru. Samo zdi se nam, da dež. odbor kaže to lepo lastnost samo pri šoli in učiteljstvu in to celo na nek tiranski način, ki postane prav lahko jako škodljiv šoli in učiteljstvu.

Lansko leto so baje znašali stroški za nadomeščanje obolelega učiteljstva razmeroma res veliko vsoto okrog 180.000 K. Takega viška menda še niso dosegli. Zato so skrbni gospodarji deželne uprave začeli študirati, kako bi se dalo preprečiti, da bi te vrste stroški ne rasli, ampak se manjšali od leta do leta. Dobra misel dobrega gospodarja! In stuhtali so, da temu ni mogoče opomoči drugače, kakor da se enostavno takorekoč prepove, da učiteljstvo ne sme tako zboleti, da bi rabilo dopust. Naprosili so dež. šol. svet in ta je